

ТАҚЫРЫБЫ:

ФАРМАКОЭКОНОМИКА.

ФАРМАКОЭКОНОМИКАЛЫҚ АНАЛИЗ.

⊙ **Назарова Арайлым**

⊙ **6 курс**

⊙ **11-2 топ**

- ✓ Жоспар
- ✓ Фармакоэкономика
- ✓ Шығынды бағалау
- ✓ Зерттеудің перспективасы
- ✓ Фармакоэкономикалық анализдің түрлері
- ✓ фармакоэкономикалық анализ сатылары
- ✓ фармакоэкономикалық анализді талдау әдістері

ФАРМАКОЭКОНОМИКА

- Бұл адамдардың, компаниялардың, және фармакоцептикалық өнімдерді қолданатын нарықтың ерекшелігін бағалайтын медициналық қызметтің, бағдарламалардың құнын анықтайтын (шығындарды) және салдырын (нәтижесін), қолдауын зерттейтін сала болып табылады.
- Фармакоэкономикалық тапсырма: ерекше ғылыми әдістерді ойлап табу және нәтижелерді қалыптастыру болып табылады.
- Фармакоэкономикалық анализдің әдісі мен емдеу шаралары соңғы 50 жылда қалыптасқан және беделді жетекші фармакоэкономикалық (ISPOR) әлемдік ұйымдармен заңдастырылған.
- Біздің елде фармакоэкономикалық дәрежесі 1999 жылы МЗ РФ.С документтерімен анықталған ресейдің фармакологиялық зерттеу орталығы және фармакоэкономикалық зерттеудің Ресейлік жетекшілері жұмыс істеуде.

ФАРМАКОЭКОНОМИКАНЫҢ ҚЫЗЫҒУШЛЫҚ ТУДЫРАТЫН АЙМАҒЫ:

- Емдік заттардың экономикалық эффективтілігін бағалау. Бірақта бұл ғылымның көп ідістері әмбебап оларды заттарды бағалауға да қолдануға болады және де кез келген емдік әдістерді бағлауға (хирургиялық араласу, медикаментозды емдеу және т,б), ауруды профилактикалық шарасына немесе диагностикалық емдеу шараларына да.
- фармакоэкономикалық анализдің нәтижелері инвестицикалық саясатты құруда, емдеудің стандарттарын құрастыруда және емдеу заттарын қалптастыруда сақтандыру компанияларының және медициналық мекемелердің соңғы мақсаты денсаулық сақтау жүйесінің экономикалық эффективтілігін медициналық қызмет нарығының барлық қатысушыларының қызығушылығына сай көтеру.

ШЫҒЫНДЫ БАҒАЛАУ:

- Медициналық шығындар – медициналық қызмет көрсетумен байланысты шығындар(емдеу заттарының бағасы, емделушінің стационарда болуының бағасы және т.б).
- **Шығындардың келесідей жіктелуі емнің бағасын азайтады:**
 - Тура – емдік заттардың бағасы, зерттеу, консультация, медициналық қызметкерлердің еңбек ақысы, ауруларды емдеушінің;
 - Жанама – аурудың стационарда болуының бағасы, медициналық транспорттың шығыны, тамақтану, администрациялық шығыны;
 - Медициналық емес шығындар – емделушінің шығыны немесе емделу барысына байланысты бар шығындар (жұмысқа жарамсыз күйінің шығыны, тұыстарының қарауы, әлеуметтік саланың және де басқаларының қызметінің ақысы).

ЗЕРТТЕУДІҢ ПЕРСПЕКТИВАСЫ:

- ◆ «пациент». Егерде пациент мемлекеттік шығынды тұтастай және жартылай төлейтін болса бұл перспектива өте тиімді. Фармакоэкономикалық анализ есебінде ауру адам тек өз шығынын қарастырады.
- ◆ «Емдік мекемелер». Бұл аурудың стационарда немесе поликлинаикалық жағдайда қолданылады.
- ◆ «төлеуші». Мемлекеттік мекемелердің жұмыс берушімен немесе сақтандыру компаниямен келісім шарт жасағанда қолданылады. Ол жерде шығындардың барлық жағы қарастырылады.
- ◆ Әлеуметтік перспектив қоғамның шығыны және пайдасын тұтастай бағалау.

КЛИНИКАЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕРДІҢ БАҒАСЫ:

- Фармакоэкономикалық шығындармен қоса емдеудің тиімділігін және қауіпсіздігін анықтайтын параметрлерде есептеледі. Бұл сандық көрсеткіштер, тиімсіз дәрілік заттардың реакциясының жиілігі пациенттің емделу және профилактикалық жұмыстар арқында өмір жасын ұзартқан көрсеткіштер. Мүгедектіктің дамуына байланысты ауруларды айтқан кезде мүгедектіктің емделу және бақылау топтарындағы жиілікті салыстыру өте маңызды.
- Созылмалы ауруларды бағалауды өмір сапасын пайдалану қалыптасқын. Егер емдеу өмір сапасымен оның ұзақтығына әсер ететін болса сапалы өмірдің жылдары көрсеткен арнайы көрсеткіш қолданылады.

ФАРМАКОЭКОНОМИКАЛЫҚ АНАЛИЗДІҢ ТҮРЛЕРІ:

- Оның 4 түрі бар:
 1. «минималды шығын» анализі.
 2. «пайда шығын» анализі
 3. «шығын -ерекшелік» анализі
 4. «шығын – тиімділік» анализі.

МИНИМАЛЬДЫ ШЫҒЫН:

- Бұл өте қарапайым әдіс. Бұл әдіс көбіне әр түрлі бағадағы препараттарды зерттеу кезінде қолданылады. Мысалы: емдеу мекемесінде сатып алу саясатын жоспарлаған кезде керек. Бұл әдістің мақсаты зерттеліп жатқан заттардың құндылығын салыстыру немесе дәрілік заттардың қымбаттылығын анықтау.
- Шығын есебінде бұл жерде барлық шығындар қолданылады(мысылы: шприц..).
- минималды шығынды төмендегі формула бойынша есетейді:
- $SMA = DC1 - DC2$ или $SMA = (DC1 + IC1) - (DC2 + IC2)$
- SMA — шығындардың айрмашылығы
- DC1 — тікелей шығындар
- IC1 — жанама шығындар
- DC2 и IC2 — тікелей жән жанама шығындар при применении 2-го метода.

ТИІМДІ ШЫҒЫН

- Бұл жерде тиімділігінде, шығынныңда айырмашылығы қарастырылады. Экономикалық тексерудің көрсеткіші /шығын коэффициенті.
- тиімді құндылық анализін есептеу формуласы: $CEA = (DC+IC)/Ef$
- CEA — «шығын/тиімділік» байланысы
- DC — тікелей шығын
- IC — жанама шығын
- Ef — емдеудің тиімділігі (еделіп шыққан науқастардың саны бойынша).

«ШЫҒЫН - ЕРЕКШЕЛІК» АНАЛИЗІ

- Зерттелетін дәрілердің терапиясының емдеудің шығынын салыстыруға арналған. Зерттеліп жатқан заттың ерекшелігін және шығынды есептейді. Екі көрсеткіште ақшаның эквивалентте көрсетіледі.
- Анализ полезности затрат рассчитывают по следующим формулам:
- $CUA = ((DC1 + IC1) - (DC2 + IC2)) / (Ut1 - Ut2)$
- или
- $CUA = (DC + IC) / Ut$
- CUA — шығын мен пайданың көрсеткіші
- DC1 и IC1 — 1- реттік емдегі ,тікелей және қосымша шығын
- DC2 и IC2 2-реттік емдегі тікелей және жанама шығын,
- Ut1 и Ut2 — утилитарность при 1-м и 2-м методах лечения.

«ШЫҒЫН – ТИМДІЛІГІ» АНАЛИЗІ.

- Егер аурудың ерекше көрсеткіші болса немесе емнің нәтижесіне қарап қолданылады. Мысалы: эстрагендермен орын басу терапиясы климакс симптомын төмендетеді, остеопароздар мен сүйек сынығын азайтады бірақ эндометридің ісігінің даму қаупін жоғарлатады. Бұл құндылықты есептеу өте қиын.

ФАРМАКОЭКОНОМИКАЛЫҚ АНАЛИЗ САТЫЛАРЫ:

- Барлық экономикалық әдістерде келесі міндетті этаптарды көрсетеді:
 - ❖ тексерілетін мәселелердің формулировкасы
 - ❖ Салыстырмалы альтернативті технологиялық таңдау
 - ❖ Эффе́ктивтілігі немесе тиімділігі
 - ❖ шығындарды санау
 - ❖ Фармакоэкономикалық көрсеткіштерді санау және анализдеу

ФАРМАКОЭКОНОМИКАЛЫҚ АНАЛИЗДІ ТАЛДАУ ӘДІСТЕРІ

Нәтиже	Әдіс
Клиникалық эффективті көрсеткіштердің емі мен сақталған өмір сапасының көрсеткіштер	«ШЫҒЫН-ЭФФЕКТИВТІЛІК»
Медициналық араласулардың «Пайдасы» QALY	«ШЫҒЫН-ПАЙДАЛЫЛЫҚ»
Жұмыс уықытын жоғалту саласы «төлеу ынтасы»	«ШЫҒЫН ТИІМДІЛІК»
Уықыт пен ресурстың шектеулілігі	Моделирование

ҚОРЫТЫНДЫ:

- Қорыта келгенде фармакоэкономикалық анализ қазіргі заманда дiрiгерлер үшiн де, емделушiлер үшiн де өте тиiмдi болып отыр. Осы барлама арқылы бiз көптеген науқастардың өмiр жасын ұзартамыз және медицинадағы шығындарды барынша қысқарта аламыз. Сонымен қатар емделушiлер үшiн де шығын көлемiн азайтамыз.

Таблица 1. Результаты анализа эффективности

Международное непатентованное название	Торговое название	Продолжительность эффективного контроля за ВГД, годы	Источники данных
Латанопрол	Ксалатан	3,15	S. Payet et al. (2008) [21]
Травопрол	Траватан	3,69	

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

- В.Г.Кукеса «клиническая фармакология»\
- ◆ www.aptechka.ru.
- ◆ <http://www.helmholtzeyeinstitute.ru>.